

ОЛЕНА РЕЗНИЧЕНКО,
головний фахівець з охорони праці та пожежної безпеки
ФДУ «Керченський район Держгідрографії»

Атестування робочих місць за умовами праці

На будь-якому сучасному виробництві питання створення умов праці, які б не загрожували здоров'ю та життю працівників, завжди були і залишаються пріоритетними. І це вже прописна істина. Та, на жаль, не для всіх.

Санітарно-гігієнічне дослідження робочого місця маляра

Так, за даними Держкомстату України, на початок 2008 року в основних галузях економіки країни в умовах, які не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, працювали понад 2 млн осіб, що становить 31 % від облікової чисельності працюючих. Це на 10,1 % більше ніж у 2005 році і на 0,9 % більше ніж на початок 2007 року. Така несприятлива тенденція зберігається, на жаль, і сьогодні.

Значну роль у поліпшенні ситуації повинна відігравати атестація робочих місць, яку неприпустимо розглядати лише як механізм підтвердження права того чи іншого працівника на передбачені законодавством пільги.

З цією метою у ФДУ «Керченський район Держгідрографії» постійно проводилася атестація робочих місць на предмет умов праці із залученням організацій, які мають дозвіл на цей вид діяльності. Вважалося, що ці організації виконують такі відповідальні завдання кваліфіковано, але наша власна атестаційна комісія з умов праці неодноразово виявляла не тільки недостатню обізнаність членами цієї організації зі специфікою виробництва, але і їхній формальний підхід до справи. Доволі часто реко-

ментації цих фахівців були неконкретними і несуттєвими, а послуги досить дорогими! В умовах нинішньої економічної кризи ми не могли собі дозволити і далі користуватися послугами сумнівної якості «сторонніх» спеціалістів, а тому керівництвом філії було прийнято рішення – атестування робочих місць проводити самостійно, користуючись при цьому послугами лише санітарної лабораторії для проведення санітарно-гігієнічних випробувань (інструментальних вимірювань) факторів виробничого середовища і трудового процесу.

Атестаційна комісія філії дуже відповідально поставилась до атестування: було вивчено законодавчі акти, зокрема Постанову Кабінету Міністрів України від 1 серпня 1992 року № 442 «Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці», «Методичні рекомендації щодо проведення атестації», затверджені Міністром праці України і Головним державним санітарним лікарем України, Інструкцію із застосування списків з доповненнями і змінами. Тільки після такої творчої та копіткої підготовки, у квітні 2009 року нами самостійно було проатестовано сім робочих місць філії (ГЛС «Одеса», МГС «В. Зарудний» та РВБ). І в подальшому атестаційна комісія здійснювала організаційне, методичне керівництво і контроль за ходом проведення роботи на усіх етапах, організувала виготовлення планів розташування устаткування по

Замірювання санітарно-гігієнічних показників

Атестаційні дослідження машинного відділення

кожному підрозділу, визначила межі робочих місць (робочих зон) і присвоїла їм відповідний номер, склала перелік робочих місць, що підлягають атестації, вивчила існуючий технологічний процес, склад устаткування, сировину й матеріали, що використовувалися, визначила обсяг необхідних досліджень шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища та організувала їх дослідження, а також визначила на підставі «Єдиного тарифно-кваліфікаційного довідника» відповідність найменування професії посаді працівників, зайнятих на цих робочих місцях, характеру фактично виконуваних ними робіт тощо.

При атестуванні робочих місць вивчаються й оцінюються на конкретному етапі показники важкості трудового процесу згідно з Гігієнічною класифікацією праці та Методичними рекомендаціями, затвердженими Мінпраці та Міністерством охорони здоров'я. Але і ці документи містять тільки стислий опис

методичних прийомів визначення показників важкості, зустрічаються тут і деякі неоднозначні тлумачення, що утруднює їх практичне застосування. А для одержання об'єктивних даних необхідно всі фактори умов праці визначати в ході виконання трудового процесу, у т. ч. і показники важкості, за умови, якщо відношення сумарного часу виконання трудових операцій (за винятком сумарної тривалості всіх перерв і пауз) до загальної тривалості робочого часу, становить не менше 80 %, що обґрунтовано безліччю наукових досліджень у сфері фізіології та організації праці.

Такі шкідливі фактори як шум, вібрація, мікроклімат, стан повітря у робочій зоні визначаються шляхом інструментальних вимірювань, лабораторними дослідженнями, порівнюванням фактично визначеного значення з регламентованим. При цьому шум і вібрація оцінюються за еквівалентним рівнем.

При оцінюванні робочих місць за умовами праці враховуються усі фактори впливу виробничого середовища і трудового процесу на працюючих, передбачені Гігієнічною класифікацією праці, сукупні фактори технічного і організаційного рівнів праці, ступень ризику завдання шкоди здоров'ю.

Матеріали та висновки проведеної атестації було передано на перевірку головному фахівцю-експерту при місцевому органі самоврядування. Якість проведеного атестування, правильність надання робітникам пільг і компенсацій за роботу у шкідливих умовах праці за висновками експерта отримали оцінку «добре».

За результатами атестації визначено й невідкладні заходи, спрямовані на поліпшення умов і безпеки праці, розробка і впровадження яких не потребують залучення сторонніх організацій та фахівців.

Підсумовуючи сказане вище, слід зазначити, і це підтвердив наш досвід, – не варто залучати фахівців з інших організацій, якщо є можливість краще і дешевше це зробити власними силами.

Замірювання стану повітря у житловому приміщенні